

V Bruseli 12. januára 2024
(OR. en)

5406/24

JEUN 8

SPRIEVODNÁ POZNÁMKA

Od:	Martine DEPREZOVÁ, riaditeľka, v zastúpení generálnej tajomníčky Európskej komisie
Dátum doručenia:	12. januára 2024
Komu:	Thérèse BLANCHETOVÁ, generálna tajomníčka Rady Európskej únie
Č. dok. Kom.:	COM(2024) 1 final
Predmet:	OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV o Európskom roku mládeže 2022

Delegáciám v prílohe zasielame dokument COM(2024) 1 final.

Príloha: COM(2024) 1 final

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 10. 1. 2024
COM(2024) 1 final

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

o Európskom roku mládeže 2022

{SWD(2024) 1 final}

1. ÚVOD

V roku 2024 predstavujú mladí Európania dosiaľ najvzdelanejšiu, technicky najzdatnejšiu, najmobilnejšiu a najprepojenejšiu generáciu. Mladí občania Únie uvádzajú v priemere pomerne vysokú úroveň subjektívnej pohody¹. Sú aktívni v spoločnosti, v ktorej žijú², pričom táto veková skupina je najspokojnejšia s fungovaním demokracie v Únii³. Zároveň sú poznačení globálnou finančnou krízou z roku 2008, pandémiou COVID-19 a prebiehajúcou ruskou vojenskou agresiou voči Ukrajine. Pre 73 miliónov mladých ľudí v Európskej únii je normou nestabilita, neistota a bezprecedentné zmeny⁴, čo má vplyv na ich životné príležitosti a duševné zdravie. Napriek viacerým krízam si dnešní mladí ľudia vytvorili vysokú mieru odolnosti.

Tieto okolnosti formujú názory, potreby a správanie dnešnej mládeže.

Hoci mladí ľudia tvoria heterogénnu skupinu s rôznymi a niekedy protichodnými víziami, jedna vec je istá: ponúkajú **jedinečný generačný uhol pohľadu**. Začlenenie týchto rozmanitých uhlov pohľadu do procesu prijímania rozhodnutí o prítomnosti a budúcnosti nie je len spravodlivé, ale aj potrebné.

Rozsah výziev, ktorým dnes čelíme, si vyžaduje zapojenie všetkých. Na zachovanie demokracie, zabezpečenie mieru, presadzovanie európskych hodnôt a čo najlepšie využitie zelenej a digitálnej transformácie potrebujeme **kreativitu, energiu a rozmanité talenty** všetkých občanov, najmä mladých ľudí.

Preto predsedníčka Ursula von der Leyenová vo svojej správe o stave Únie prednesenej 15. septembra 2021⁵ navrhla vyhlásiť rok 2022 za Európsky rok mládeže na počesť odolnosti, ktorú mladí ľudia preukázali počas pandémie COVID-19, a umožniť im intenzívnejšie sa zapojiť do formovania budúcnosti Európy vo svete po pandémie. Podpora silného rozmeru mládeže v prioritách a politikách EÚ sa prejavila v Európskom parlamente a Rade, ako aj v kľúčových organizáciách zainteresovaných strán, akou je Európske fórum mládeže.

„Daj tvojej vízii hlas“ bol slogan Európskeho roka mládeže, roka, ktorý bol zameraný na to, aby sa mladým ľuďom poskytli **pozitívne vyhliadky**, posilnila ich **účasť na demokratickom živote** v súlade s Lisabonskou zmluvou a zabezpečil sa im **väčší priestor pri tvorbe politik EÚ**.

Nadchádzajúce **voľby do Európskeho parlamentu** v júni 2024 ešte viac prehlbujú význam zapojenia mladých ľudí do demokratického procesu. Budúci Európsky parlament bude mať rozhodujúci hlas v oblastiach záujmu mladých ľudí, ako sú zdravie a životné podmienky, životné prostredie a klíma, vzdelávanie a odborná príprava, medzinárodná spolupráca a európske hodnoty, zamestnanosť a inklúzia. Preto je mimoriadne dôležité, aby mladí ľudia využili príležitosť vyjadriť svoju predstavu o Európe a zabezpečili si uprednostňované zastúpenie v priamo volenom zhromaždení EÚ.

¹ V roku 2022 hodnotili mladí ľudia vo veku 16 až 29 rokov svoju spokojnosť so životom na stupnici od 0 (veľmi nespokojní) do 10 (veľmi spokojní) v priemere na 7,3 bodov (Eurostat, ukazovatele kvality života – celkové skúsenosti so životom).

² Rýchly prieskum Eurobarometra 502 – Mládež a demokracia v Európskom roku mládeže, máj 2022.

³ Prieskum Európskeho parlamentu z jari 2023: Demokracia v praxi – rok pred voľbami do Európskeho parlamentu.

⁴ Najnovšie dostupné štatistiky Eurostatu týkajúce sa celkového počtu mladých ľudí (vo veku 15 – 29 rokov). Pozri: Prehľad ukazovateľov EÚ – Mládež – Eurostat (europa.eu).

⁵ Správa o stave Únie z roku 2021 (europa.eu).

Európska komisia sa zaviazala naďalej realizovať očakávania mladých ľudí, aby im zabezpečila lepšiu budúcnosť. Tento záväzok sa posilní zavedením **kontroly vplyvu na mládež**, čím sa pri navrhovaní politík zabezpečí systematické zohľadňovanie vplyvov politík EÚ na mládež **pri využití úplného potenciálu rámca lepšej právnej regulácie**. Jej cieľom je zabezpečiť, aby sa vo všetkých oblastiach politík prihliadalo na potreby a názory mladých ľudí.

Podľa článku 7 rozhodnutia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2316 z 22. decembra 2021 o Európskom roku mládeže (2022)⁶ sa v tomto oznámení opisujú kľúčové úspechy roka a **prioritné opatrenia**, vďaka ktorým pretrváva odkaz roka mládeže. Komisia navrhuje tieto opatrenia v súlade s článkom 6 písm. e) Zmluvy o fungovaní Európskej únie, keďže v oblasti mládeže má EÚ mandát vykonávať činnosti na **podporu, koordináciu alebo doplnenie činností členských štátov**. Konkrétne pracovný dokument útvarov Komisie priložený k tomuto oznámeniu obsahuje úplnú správu o vykonávaní, výsledkoch a celkovom posúdení roka mládeže.

Toto oznámenie a pracovný dokument útvarov Komisie spoločne s nadchádzajúcou hodnotiacou správou Komisie týkajúcou sa stratégie EÚ pre mládež na roky 2019 – 2027⁷ (očakávanou v roku 2024) prispievajú k **formovaniu budúcnosti politiky EÚ v oblasti mládeže a posilneniu účasti mladých ľudí na tvorbe politík EÚ**⁸.

2. EURÓPSKY ROK MLÁDEŽE – KĹÚČOVÉ ÚSPECHY⁹

Úspech roka mládeže bol zásluhou **spoločného tvorivého úsilia viacerých zainteresovaných strán na mnohých úrovniach**, napríklad inštitúcií EÚ, členských štátov, mládežníckych zainteresovaných strán a mladých ľudí. Na základe požiadavky rozhodnutia o Európskom roku mládeže¹⁰ a s cieľom zabezpečiť optimálnu koordináciu Komisia vytvorila skupinu 29 národných koordinátorov roka, ktorých vymenovali členské štáty EÚ¹¹, šesť národných kontaktných bodov v krajinách pridružených k programu Erasmus+ a viac ako 120 mládežníckych zainteresovaných strán na európskej úrovni.

Na činnosti skupiny sa aktívne podieľali Európsky parlament, Európsky hospodársky a sociálny výbor a Výbor regiónov. Táto široká mobilizácia najrôznejších aktérov pri príprave a vykonávaní roka mládeže vyústila do nových partnerstiev na všetkých úrovniach, ktoré budú pozitívne ovplyvňovať spoluprácu v oblasti mládeže v nadchádzajúcich rokoch.

Rok mládeže priniesol úspešnú širokú mobilizáciu a zapojenie na všetkých úrovniach. **Viac ako 2 700 zainteresovaných strán**¹² z celej EÚ aj krajín mimo nej zaregistrovalo činnosti na mape Európskeho portálu pre mládež, čím prispeli k štyrom cieľom roka mládeže¹³.

⁶ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2316 z 22. decembra 2021 o Európskom roku mládeže (2022), s. 1.

⁷ Uznesenie Rady Európskej únie o rámci pre európsku spoluprácu v oblasti mládeže: stratégia Európskej únie pre mládež na roky 2019 – 2027.

⁸ Opatrenia týkajúce sa politiky EÚ v oblasti mládeže, ktoré sa navrhujú v tomto oznámení, sa vypracujú v synergii s opatreniami v rámci stratégie EÚ v oblasti práv dieťaťa [COM(2021) 142 final].

⁹ Úplná správa o úspechoch Európskeho roka mládeže sa uvádza v priloženom pracovnom dokumente útvarov Komisie.

¹⁰ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2316 z 22. decembra 2021 o Európskom roku mládeže (2022).

¹¹ Keďže v Belgicku za politiku v oblasti mládeže zodpovedajú tri jazykové spoločenstvá, boli vymenovaní traja koordinátori.

¹² Počet zainteresovaných strán, ktoré zaznačili činnosti na mape Európskeho portálu pre mládež.

Činnosti v rámci roka mládeže sa zameriavali **na** mladých ľudí, realizovali sa **spoločne s nimi** a takisto ich realizovali samotní **mladí ľudia**. Približne 92 % národných koordinátorov a národných kontaktných bodov mimo EÚ spolupracovalo s národnými radami mládeže zloženými z mladých ľudí. Z 18 riadiacich skupín/sietí zriadených na vnútroštátnej úrovni 16 zahŕňalo národné rady mládeže a 12 iné mládežnícke organizácie.

Rok mládeže priblížil európske, vnútroštátne, regionálne a miestne inštitúcie k mladým ľuďom. Vďaka roku mládeže množstvo mladých Európanov na vlastnej skúsenosti pocítilo, ako EÚ pridáva hodnotu ich životu, podporuje ich osobný rozvoj a zabezpečuje im kľúčové zdroje a zručnosti na to, aby sa stali aktívnymi občanmi a hybnou silou solidarity a pozitívnej zmeny. Približne 83 % činností počas roka mládeže sa uskutočnilo osobne. Toto úsilie o osvetu bolo dôležité pri informovaní mladých ľudí vrátane tých s nedostatkom príležitostí o množstve príležitostí.

Vplyv osvetu počas Európskeho roka

Viac ako **13 000 činností** organizovaných **2 700 zainteresovanými stranami** v **67 krajinách** zaregistrovaných na mape Európskeho roka mládeže.

92 % národných koordinátorov Európskeho roka mládeže a kontaktných bodov spolupracovalo s radami mládeže.

Viac ako **1 milión zobrazení stránky Európskeho roka mládeže** s obsahom týkajúcim sa roka mládeže na Európskom portáli pre mládež.

Na kanáloch sociálnych médií súvisiacich s mládežou EÚ:

– **210 miliónov zobrazení,**

– **10 miliónov interakcií,**

– **91,4 milióna oslovených ľudí.**

Dialógy o politike v oblasti mládeže

Približne **300** mladých ľudí sa zúčastnilo na **dialógoch o politike v oblasti mládeže s európskymi komisármi.**

Predstavili svoje **nápady a postrehy** a zistili, ako **funguje EÚ.**

Vytvárali siete s rovesníkmi a získavali **odborné znalosti** z rôznych oblastí politik.

Ich **názory sa rozšírili aj** v online **komunikačných kampaniach** týkajúcich sa dialógov. **95 %** účastníkov ohodnotilo dialógy ako **výborné/veľmi dobré.**

Mladí ľudia od roka mládeže najviac očakávali, že spoločnosť a rozhodovacie orgány budú venovať viac pozornosti ich požiadavkám a budú sa snažiť im vyhovieť¹⁴. Počas roka mládeže boli mladí ľudia v centre politického diania a mali množstvo **príležitostí, aby dali hlas svojej vízii a nápadom** v otázkach, ktoré sú pre nich dôležité. Takmer 90 % zainteresovaných strán v odvetví mládeže a 66 % mladých ľudí, ktorí poskytli spätnú väzbu, potvrdilo, že rok mládeže im priniesol príležitosti na vypočutie.

¹³ Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/2316 z 22. decembra 2021 o Európskom roku mládeže (2022).

¹⁴ Rýchly prieskum Eurobarometra 502 – Mládež a demokracia v Európskom roku mládeže, máj 2022.

Uplatňovanie uhla pohľadu mládeže v oblastiach politík EÚ¹⁵ bolo kľúčovým cieľom Európskeho roka mládeže, ktorý sa dosiahol vďaka intenzívnej medziodborovej mobilizácii v rámci Komisie. Vyše 30 odborov prispelo viac ako **130 politickými iniciatívami pre mladých ľudí, z ktorých mnohé boli vypracované v spolupráci s mládežou. Odhadom 140 miliónov EUR** bolo v príslušných programoch a nástrojoch EÚ vyčlenených na plnenie cieľov roka mládeže, okrem iného prostredníctvom kampaní, podujatí a výziev na predkladanie návrhov. Na vnútroštátnej úrovni **81 %** národných koordinátorov a národných kontaktných bodov uviedlo spoluprácu s ministerstvami alebo verejnými subjektmi inými ako tými, ktoré sú zodpovedné za politiku v oblasti mládeže. A **69 %** zriadilo na účely roka mládeže riadiace skupiny/siete (z čoho ministerstvá/verejné subjekty, ktoré sa nevenujú za mládež, tvorili **61 %**).

Hlavné ciele roka mládeže, ktorými bolo dosiahnutie väčšej účasti mladých ľudí a začlenenie ich uhla pohľadu v celom politickom spektre, sa jednoznačne dosiahli a musia sa zachovať. Európsky rok mládeže predstavuje úspešný príbeh európskej spolupráce a jeho odkaz musí pretrvať.

3. CESTA VPRED

V nadväznosti na rok mládeže a v súlade so stratégiou EÚ pre mládež na roky 2019 – 2027 prijme Komisia opatrenia v **dvoch kľúčových oblastiach**:

- dá mladým ľuďom väčší priestor pri tvorbe politík EÚ
- a bude riešiť obavy mladých ľudí v rámci oblastí politiky.

Toto úsilie bude vychádzať z **rámca lepšej právnej regulácie Komisie**, ktorý ponúka jasnú štruktúru konzultácií so zainteresovanými stranami a posúdenia vplyvov. Komisia zabezpečí posilnenú vnútornú kapacitu na prácu s mladými ľuďmi a zavedie intenzívny a neustály dialóg so zainteresovanými stranami počas celého cyklu tvorby politík.

Úvahy Komisie vychádzali z množstva návrhov na začatie úsilia o prehĺbenie rozmeru mládeže v politikách EÚ¹⁶. **Európske fórum mládeže** predstavilo návrhy mládežníckeho testu EÚ¹⁷. **Európsky parlament** vo svojom uznesení o odkaze roka mládeže¹⁸ vyzval Komisiu na prijatie mládežníckeho testu EÚ s cieľom zabezpečiť zapojenie a odhodlanie mladých ľudí podieľať sa na príprave politík EÚ. Vo svojich záveroch týkajúcich sa uplatňovania hľadiska mládeže¹⁹ **Rada** vyzvala Komisiu, aby využila rámec lepšej právnej regulácie na zohľadnenie vplyvu nových politík na mladých ľudí.

3.1. VÄČŠÍ PRIESTOR PRE MLADÝCH ĽUDÍ PRI TVORBE POLITÍK EÚ

¹⁵ Rok mládeže bol štruktúrovaný podľa deviatich oblastí politiky, ktoré sú pre mladých ľudí obzvlášť zaujímavé: európska vzdelávacia mobilita, zamestnanosť a inklúzia, politické dialógy a účasť na nich, zelená a digitálna transformácia, kultúra, zdravie, životné podmienky a šport, mládež a svet a solidarita s Ukrajinou.

¹⁶ Európsky hospodársky a sociálny výbor prijal stanovisko z vlastnej iniciatívy o mládežníckom teste EÚ (*SOC/728 Mládežnícky test EÚ*); Výbor regiónov odkazuje na mládežnícky test v *Charte mládeže a demokracie*, ktorá sa zaviedla v rámci Európskeho fóra mládeže.

¹⁷ *Európske fórum mládeže – mládežnícky test EÚ*.

¹⁸ *Uznesenie Európskeho parlamentu z 24. novembra 2022 o odkaze Európskeho roka mládeže 2022 [2022/2953(RSP)]*.

¹⁹ *Závery Rady Európskej únie o presadzovaní uplatňovania hľadiska mládeže v politických rozhodovacích procesoch v Európskej únii (C/2023/1342)*.

Každé opatrenie EÚ by malo byť inšpirované solidaritou medzi generáciami. Komisia sa zaväzuje dodržiavať vo svojich rozhodnutiach medzigeneračnú spravodlivosť, aby sme budúcej generácii odovzdali „svet, ktorý bude pre ňu lepším miestom“²⁰. Okrem toho majú mnohé politické iniciatívy a rozhodnutia EÚ priamy vplyv na život súčasnej generácie mladých ľudí, ako sa to ukazuje aj v európskych cieľoch v oblasti mládeže²¹, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou stratégie EÚ pre mládež. Preto je uplatňovanie hľadiska mládeže, čiže prihliadanie na rozmer mládeže vo všetkých príslušných oblastiach politiky, prioritou spolupráce na politike EÚ v oblasti mládeže.

V záujme začlenenia uhla pohľadu mladých ľudí do všetkých oblastí politiky pri ich navrhovaní alebo zmene **Komisia zabezpečuje kontrolu vplyvu na mládež** pri plnom využití lepšej právnej regulácie a konzultačných nástrojov. Táto kontrola vplyvu na mládež sa nezačína od nuly, keďže Komisia už stanovila príslušné **nástroje²² lepšej právnej regulácie**, ktoré budú doplnené o viaceré **nástroje špecificky sa týkajúce mládeže** v rámci stratégie EÚ pre mládež na roky 2019 – 2027²³.

3.1.1. KONTROLA VPLYVU NA MLÁDEŽ: PLNÉ VYUŽITIE LEPŠEJ PRÁVNEJ REGULÁCIE A KONZULTAČNÝCH NÁSTROJOV

Komisia bude zabezpečovať, aby sa **využíval plný potenciál existujúcich nástrojov lepšej právnej regulácie**. V súbore nástrojov pre lepšiu právnu reguláciu sa identifikujú kľúčové otázky na stanovenie dôležitosti vplyvu na mladých ľudí:

- **nástroj č. 31** týkajúci sa vzdelávania a odbornej prípravy, kultúry a mládeže poskytuje usmernenie, odkazy a podklady na posúdenie vplyvov na mládež (demokratický život, občianska angažovanosť, vzdelávanie a učenie sa, pracovný trh, zdravie a životné podmienky, inklúzia a boj proti chudobe),
- **nástroj č. 29** týkajúci sa základných práv vrátane podpory rovnosti obsahuje výslovný odkaz na vekový rozmer a práva dieťaťa pri posudzovaní vplyvov, ako aj potenciál zmierňovania negatívnych vplyvov, keď môžu mať politické rozhodnutia javiace sa ako neutrálne iný vplyv na konkrétne skupiny, a to aj vtedy, keď takýto vplyv nebol zamýšľaný, ani sa nepredpokladal,
- **nástroj č. 20** týkajúci sa strategického výhľadu podporuje posúdenie toho, ako môžu súvisiace megatrendy, napr. demografické zmeny, prístup k obmedzeným surovinám, rýchlo sa meniaci technologická a sociálno-ekonomická realita, ovplyvňovať mladých ľudí.

Plné vykonanie nástrojov lepšej právnej regulácie bude mať za následok **kontrolu vplyvu na mládež**. Uhol pohľadu mladých ľudí bude zakomponovaný do tvorby politík v **štyroch kľúčových fázach**:

1. **Posúdenie významu pre mládež** – Komisia s podporou svojich korešpondentov pre mládež (pozri ďalej) a s prípadným zapojením mládežníckej siete posúdi, či plánovaná iniciatíva zahrnutá do prioritných iniciatív stanovených v prílohe I k ročnému pracovnému programu

²⁰ [Správa o stave Únie 2022 \(europa.eu\)](#).

²¹ [Európske ciele v oblasti mládeže | Európsky portál pre mládež \(europa.eu\)](#).

²² Program lepšej právnej regulácie Európskej komisie zabezpečuje transparentnú a na dôkazoch založenú tvorbu práva EÚ, pri ktorej sa zohľadňujú názory tých, na ktorých má daná legislatíva vplyv. Pozri: [Lepšia právna regulácia \(europa.eu\)](#).

²³ [Uznesenie Rady Európskej únie o rámci pre európsku spoluprácu v oblasti mládeže: stratégia Európskej únie pre mládež na roky 2019 – 2027](#).

Komisie bude mať veľký význam pre mladých ľudí. Na identifikovanie týchto kľúčových prioritných iniciatív sa použije konzistentný postup.

2. **Konzultácie s mládežou** – keď je iniciatíva označená ako osobitne významná pre mládež, Komisia zváži špecializované konzultácie s mládežou (cielené prieskumy, diskusie s mladými ľuďmi, reprezentatívnymi mládežníckymi organizáciami alebo platformou mládežníckych zainteresovaných strán). Okrem toho bude v takých prípadoch do verejných konzultácií začlenený povinný súbor otázok cielených na mládež, pričom bude možné určiť vekovú skupinu respondentov. Tým sa prispeje k ďalšej motivácii mládeže prispievať a k uvedeniu ich príspevkov v posúdeniach vplyvu. Na uľahčenie konzultácií na vnútroštátnej úrovni je možné mobilizovať nových národných/regiónálnych koordinátorov pre mládež (pozri ďalej).
3. **Posúdenie vplyvu** – Komisia s podporou korešpondentov pre mládež vykoná posúdenie vplyvu, pri ktorom využije všetky nástroje lepšej právnej regulácie považované za osobitne významné pre mládež, a zabezpečí riadnu analýzu vplyvov na mladých ľudí, ktoré boli považované za významné.
4. **Kontrola – výbor pre kontrolu regulácie** overí, či boli riadne analyzované všetky vplyvy vrátane vplyvov na mládež a konzultácií, ktoré boli považované za osobitne významné pre iniciatívu.

Na zachovanie politického impulzu uplatňovania hľadiska mládeže pri nových iniciatívach a získavanie skúseností a poznatkov na úrovni EÚ aj na vnútroštátnej a regionálnej úrovni rozhodovania začne Komisia sériu **okrúhlych stolov zameraných na uplatňovanie hľadiska mládeže** medzi príslušnými zainteresovanými stranami, najmä mládežníckymi organizáciami, členskými štátmi a ďalšími inštitúciami EÚ. Okrúhle stoly sa budú uskutočňovať pri príležitosti zverejnenia ročného pracovného programu Komisie a budú zabezpečovať monitorovanie poznatkov získaných z kontroly vplyvu na mládež vykonanej Komisiou a uplatňovania hľadiska mládeže v rámci stratégie EÚ pre mládež.

Na posilnenie uplatňovania hľadiska mládeže pri tvorbe politík bude Komisia okrem toho:

- **vstupovať do dialógu s príslušnými mládežníckymi partnermi a zainteresovanými stranami** s cieľom viac ich zapájať do prípravy príslušných návrhov politík. Na tento účel bude Komisia ďalej motivovať mladých ľudí k aktívnej účasti a vyjadrovaniu názorov vo verejných a cielených konzultáciách, dialógoch s tvorcami politík a občianskych panelových diskusiách,
- viesť úspešné **politické dialógy s komisármi**, ktoré boli hlavnou činnosťou roka mládeže. Mladí ľudia z celej Európy aj z krajín mimo nej budú mať príležitosť pravidelne diskutovať s komisármi o kľúčových témach a iniciatívach so zameraním na ročný pracovný program Komisie,
- ďalej posilňovať svoju **vnútornú kapacitu na prácu s mladými ľuďmi**. Na základe skúseností získaných počas roka mládeže bude Komisia pokračovať v prevádzke internej **mládežníckej siete Komisie**, v ktorej budú primárnymi kontaktnými bodmi v otázkach mládeže **korešpondenti pre mládež** v rámci svojich príslušných oblastí politiky, čím sa posilní medziodvetvová spolupráca a uplatňovanie hľadiska mládeže. V rámci tejto siete, ktorú vedú **koordinátori EÚ pre mládež**, sa budú vymieňať informácie o pripravovaných politikách, ktoré môžu mať vplyv na mladých ľudí, a nadväzovať vzťahy so skupinou platformy mládežníckych zainteresovaných strán.

- V nadväznosti na Konferenciu o budúcnosti Európy, bezprecedentnú ukážku celoeurópskej demokracie, sa Komisia rozhodla dať mladým občanom väčší priestor pri tvorbe politík EÚ tým, že bude pravidelne prizývať náhodne vybrané **občianske panelové diskusie**, z ktorých tretinu tvoria mladí ľudia, k diskusiám o určitých kľúčových politických iniciatívach²⁴. Od skončenia konferencie sa uskutočnili tri panelové diskusie o plytvaní potravinami, virtuálnych svetoch a vzdelávacej mobilite. Silný rozmer mládeže by sa mal zachovať pri všetkých občianskych panelových diskusiách, ktoré sa v budúcnosti uskutočnia.

Kľúčové opatrenia:

1. Využívanie plného potenciálu uplatňovania hľadiska mládeže ako súčasti rámci a súboru nástrojov lepšej právnej regulácie Komisie, čo bude mať za následok kontrolu vplyvu na mládež
2. Pokračovanie v politických dialógoch medzi mládežou a komisármi
3. Nepretržité zabezpečovanie hojnej účasti mládeže na občianskych panelových diskusiách
4. Intenzívnejšie mobilizovanie internej mládežníckej siete Komisie pozostávajúcej z korešpondentov pre mládež
5. Začatie série okrúhlych stolov zameraných na uplatňovanie hľadiska mládeže

3.1.2. MOBILIZOVANIE NÁSTROJOV DIALÓGU A UPLATŇOVANIA HĽADISKA MLÁDEŽE V RÁMCI STRATÉGIE EÚ PRE MLÁDEŽ NA ROKY 2019 – 2027

Zmysluplná účasť mládeže²⁵ je základným predpokladom dobrého fungovania demokracie, keďže sa ňou prispieva k inkluzívnejšej a súdržnejšej spoločnosti a v tomto zmysle je obzvlášť významná aj pre voľby do Európskeho parlamentu v roku 2024. V odporúčaní z **balíka opatrení v oblasti obrany demokracie**, ktoré sa zameriava na propagáciu prísnych demokratických noriem pri európskych a národných voľbách a referendách, sa podporuje široká účasť rôznych skupín na voľbách vrátane účasti mládeže²⁶. Balík obsahuje aj odporúčanie týkajúce sa podpory angažovanosti a účinnej účasti občanov a organizácií občianskej spoločnosti na procesoch tvorby verejných politík²⁷, ktoré okrem iného podporujú zmysluplnú, inkluzívnu a bezpečnú účasť detí a mladých ľudí bez akejkoľvek diskriminácie. V súlade s odporúčaním by členské štáty mali vynaložiť osobitné úsilie na to, aby posilnili účasť detí a mladých ľudí na politickom a demokratickom živote na miestnej, regionálnej a vnútroštátnej úrovni, a to vrátane vidieckych a odľahlých oblastí.

Aktívna účasť na živote spoločnosti a na demokracii vedie k zlepšeniu kľúčových zručností, perspektívy, pocitu spolupatričnosti a pozitívnym vyhlídkam mladých ľudí. Z prieskumu

²⁴ Oznámenie Komisie: Konferencia o budúcnosti Európy – Meniť víziu na konkrétne kroky, COM(2022) 404 final.

²⁵ Počas roka mládeže partnerstvo medzi EÚ a Radou Európy zamerané na mládež vydalo štúdiu s názvom *Meaningful youth political participation in Europe: concepts, patterns and policy implications (Zmysluplná politická účasť mládeže v Európe: koncepcia, vzorce a politické implikácie)*.

²⁶ Odporúčanie Komisie týkajúce sa inkluzívnych a odolných volieb, C(2023) 8626 final.

²⁷ Odporúčanie Komisie týkajúce sa podpory angažovanosti a účinnej účasti občanov a organizácií občianskej spoločnosti na procesoch tvorby verejných politík, C(2023) 8627 final.

Eurobarometra z roku 2022 týkajúceho sa mládeže a demokracie vyplynula rastúca angažovanosť mládeže, keďže 58 % mladých respondentov uviedlo, že boli aktívni v spoločnosti, v ktorej žijú²⁸.

Výsledkom roka mládeže bolo dôsledné presadenie viacerých a lepších príležitostí pre mladých ľudí, aby sa mohli rozvíjať ako aktívni občania a podieľať sa na demokratickom živote a rozhodovaní. Účasť mládeže sa preto stala ústrednou témou roka mládeže s najväčším počtom činností (43 %) na mape Európskeho portálu pre mládež²⁹. Vytvorenie väčšieho počtu príležitostí na vyjadrenie názorov mladých ľudí na všetkých úrovniach sa okrem toho stalo najpopulárnejším následným opatrením, ktoré v prieskumoch uprednostnilo 61 % mladých ľudí, 72 % zainteresovaných strán a 73 % národných koordinátorov a národných kontaktných bodov. Mládež sa musí zúčastňovať na všetkých oblastiach politiky, ktoré sú pre mladých ľudí dôležité. Je preto kľúčové posilniť nástroje stratégie EÚ pre mládež. Aby sa stimul roka mládeže pobádajúci k dialógu a uplatňovaniu hľadiska mládeže zachoval a využil sa pri ďalšej činnosti bude Komisia:

- **posilňovať Európsky dialóg s mládežou**, hlavný nástroj účasti mládeže v Európe, a to zlepšením jeho viditeľnosti a rozšírením jeho dosahu tak, aby zahŕňal čím viac rozmanitých mládežníckych organizácií a zlepšilo sa šírenie, využívanie a nadväzovanie na výsledky dialógu na všetkých úrovniach a zintenzívnilo úsilie o zapojenie mladých ľudí s nedostatkom príležitostí. Európsky dialóg s mládežou je neustála komunikácia s mladými ľuďmi a mládežníckymi organizáciami, ktorá podľa potreby zahŕňa tvorcov politik a rozhodovacie orgány, ako aj expertov, výskumných pracovníkov a iné príslušné subjekty občianskej spoločnosti. S cieľom dosiahnuť pri konzultáciách s mládežou na miestnu úroveň by mohol byť tento dialóg lepšie prepojený s nadchádzajúcimi iniciatívami Komisie. Na tento účel Komisia **zosúladí zameranie dialógu tak, aby užšie súvisel s ročným pracovným programom Komisie**. V záujme podpory procesu rozširovania Komisia preskúma, ako intenzívnejšie zapojiť mládež z kandidátskych krajín a potenciálnych kandidátskych krajín,
- uľahčovať výmenu informácií a konzultácie s mládežou pri nadchádzajúcich politických iniciatívach, a to prostredníctvom novej **skupiny platformy mládežníckych zainteresovaných strán** vytvorenej na základe skupiny zainteresovaných strán pôsobiacej počas roka mládeže, na ktorej sa budú podieľať mládežnícke organizácie, mladí výskumníci, zástupcovia členských štátov a ďalšie inštitúcie EÚ. Práca platformy **bude úzko súvisieť s nadchádzajúcimi iniciatívami EÚ**,
- ďalej rozvíjať **Európsky portál pre mládež** ako jednotné kontaktné miesto pre príležitosti mladých ľudí v EÚ s cieľom podporiť osvetu, zvyšovanie informovanosti a komunikáciu s mladými ľuďmi. Informácie a informovanosť sú predpokladmi zmysluplnej účasti mládeže a takisto prispievajú k pocitu európskej spolupatričnosti a zlepšeniu vyhliadok mladých ľudí,
- skúmať uskutočniteľnosť poskytovania **mikrograntov** v budúcom programe Erasmus+. Tieto **nízkoprahové granty s nízkou hodnotou** počas roka mládeže úspešne odskúšali niektorí národné koordinátori. Poskytujú mladým ľuďom **jednoduchý prístup k financovaniu**, aby mohli realizovať spoločné projekty, rozvíjať svoje zručnosti, schopnosť konať a vlastné sebavedomie, čo prinesie pozitívnu zmenu v ich komunitách. Mikrogranty okrem toho predstavujú účinný mechanizmus zvyšovania informovanosti mladých ľudí o príležitostiach pre mladých ľudí v EÚ a ich záujmu o tieto príležitosti,

²⁸ Rýchly prieskum Eurobarometra 502 – Mládež a demokracia v Európskom roku mládeže, máj 2022.

²⁹ Organizátorom, bez ohľadu na to, či išlo o zainteresované strany alebo mladých ľudí z celej Európy aj z krajín mimo nej, bola ponúknutá možnosť prezentovať svoje iniciatívy v rámci Európskeho roka mládeže na mape činností Európskeho portálu pre mládež.

- približovať EÚ mladým ľuďom a zvyšovať informovanosť o príležitostiach v EÚ počas **Európskeho týždňa mládeže** od 12 do 19. apríla 2024, ktorého témou bude účasť na demokracii. Tento týždeň je mimoriadne významným podujatím pred voľbami do Európskeho parlamentu v roku 2024. V rámci tohto týždňa bude Európske fórum mládeže v spolupráci s Komisiou a Parlamentom organizovať **druhý** ročník podujatia **LevelUp!** otestovaného počas Európskeho roka mládeže. Cieľom je zlepšiť zručnosti pri presadzovaní záujmov, komunikačné a organizačné zručnosti mládežníckych aktivistov a zvýšiť účasť mladých ľudí na voľbách, a to aj na voľbách do Európskeho parlamentu v roku 2024,
- ďalej **podporovať angažovanosť mládeže na vonkajšej činnosti Únie** prostredníctvom **mládežníckych poradenských štruktúr v delegáciách Únie** a konkrétne globálne iniciatívy, akou je aj iniciatíva Ženy a mládež v demokracii (WYDE)³⁰. Komisia bude aj v roku 2024 naďalej posilňovať túto inštitucionálnu angažovanosť mládeže spájaním mládeže z Európy s mládežou z celého sveta, ako aj spájaním členov celosvetových mládežníckych sietí, napríklad mládežníckych poradných zborov,
- vytvárať synergie medzi opatreniami v oblasti účasti mládeže a detí³¹, ktoré riešia právo detí na vypočutie. Bude ďalej pracovať na zavádzaní novej **platformy EÚ pre participáciu detí**³², vďaka ktorej sa deti zapájajú do rozhodovania na úrovni EÚ, pričom platforma podporuje aktívnu účasť na demokratickom živote už od útleho veku,
- podporovať členské štáty pri zriaďovaní **národných alebo regionálnych koordinátorov pre mládež** podľa vzoru koordinátorov EÚ pre mládež. Títo koordinátori by zintenzívnili medziodvetvovú spoluprácu v otázkach týkajúcich sa mládeže na vnútroštátnej aj regionálnej úrovni, ako aj medzi členskými štátmi a Komisiou. Mali by sa podieľať na platforme mládežníckych zainteresovaných strán a komunikovať s koordinátorom EÚ pre mládež. V súlade s posilnenými prioritami v oblasti rozširovania, ktoré oznámila predsedníčka Ursula von der Leyenová, sa bude podporovať aj účasť kandidátskych krajín a potenciálnych kandidátov.

Kedže uplatňovanie hľadiska mládeže je stále relatívne novým pojmom, zavádzanie konkrétnych nástrojov na uplatňovanie hľadiska mládeže na úrovni EÚ a vnútroštátnej úrovni (vrátane kontroly vplyvu na mládež, mládežníckeho testu EÚ či podobných nástrojov) musí prebiehať postupne a musí ho **sprevádzať súbor opatrení na budovanie kapacít** vrátane partnerského učenia, získavania dôkazov, odbornej prípravy a zdrojov, aby sa mohli získavať poznatky o tom, čo funguje. Je to kľúč k navrhnutiu čo najúčinnnejšieho spôsobu na dosiahnutie cieľa uplatňovania hľadiska mládeže **bez zavedenia zbytočnej administratívnej záťaž**e. Komisia preto:

- v roku 2024 predstaví **analytickú správu** vychádzajúcu z informácií od členských štátov, ktorá bude obsahovať prehľad vnútroštátnych skúseností s prístupmi k uplatňovaniu hľadiska mládeže,
- bude uľahčovať **výmenu osvedčených postupov a organizovať činnosti partnerského učenia** pre členské štáty, ktoré prejavia záujem. Tieto činnosti by mohli viesť k vypracovaniu súborov nástrojov, usmernení a zdrojov pre odbornú prípravu,

³⁰ Iniciatíva WYDE zahŕňa 5 zložiek: i) účasť mládeže na verejných záležitostiach, ii) mládež za slobodu združovania a zhromažďovania, iii) mládež a ženy v parlamentoch, iv) mládež a ženy v politických stranách a v) podpora politickej účasti mladých žien na rozhodovacom procese.

³¹ Oznámenie Komisie s názvom Stratégia EÚ v oblasti práv dieťaťa [COM(2021) 142 final].

³² Platforma EÚ pre participáciu detí.

- bude spolupracovať s medzinárodnými organizáciami, ako sú **Rada Európy a OECD**, s cieľom obohatiť dôkazovú základňu a poznatky získané z uplatňovania politiky v oblasti mládeže.

Zistenia môžu poslúžiť aj pri diskusiách okrúhlych stolov zameraných na uplatňovanie hľadiska mládeže.

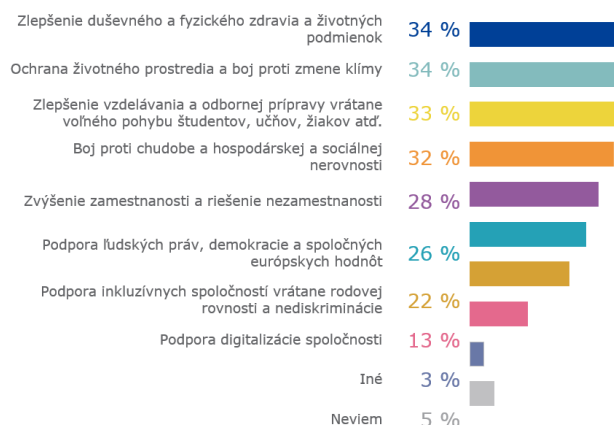
Kľúčové opatrenia:

1. Posilnenie Európskeho dialógu s mládežou
2. Zriadenie skupiny platformy mládežníckych zainteresovaných strán
3. Ďalší rozvoj Európskeho portálu pre mládež ako jednotného kontaktného miesta pre príležitosti v EÚ
4. Skúmanie uskutočniteľnosti mikrograntov v budúcom programe Erasmus+
5. Európsky týždeň mládeže 2024 týkajúci sa účasti na demokracii a podujatie LevelUp! pre mladých aktivistov
6. Podpora angažovanosti mládeže vo vonkajšej činnosti Únie
7. Vytváranie synergií medzi opatreniami v oblasti účasti mládeže a detí
8. Podpora členských štátov pri zriaďovaní národných alebo regionálnych koordinátorov pre mládež
9. Získavanie poznatkov a budovanie kapacít v oblasti uplatňovania hľadiska mládeže prostredníctvom partnerského učenia, získavania dôkazov, odbornej prípravy a zdrojov

3.2. RIEŠENIE OBÁV MLADÝCH ĽUDÍ V RÁMCI OBLASTÍ POLITIKY

Opísané opatrenia uplatňovania hľadiska mládeže môžu byť významné pre všetky oblasti politiky. Mladí ľudia by mali byť schopní vyjadriť svoje názory vo všetkých oblastiach, ktoré sa ich týkajú, pričom ich potreby by sa mali zohľadniť vo všetkých rozhodnutiach, ktoré na nich majú vplyv.

*Aké by podľa mladých ľudí mali byť kľúčové
témy Európskeho roka mládeže?³³*

Základ: všetci respondenti (n = 26 178)

Zdroj: Rýchly prieskum Eurobarometra 502 – Mládež a demokracia v Európskom roku mládeže, máj 2022.

V nadväznosti na rok mládeže a s prihliadnutím na najväčšie obavy mladých ľudí preto Komisia prijme ďalšie opatrenia v nasledujúcich **piatich kľúčových oblastiach politiky, ktoré sú dôležité pre mladých ľudí: zdravie a životné podmienky, životné prostredie a klíma, vzdelávanie a odborná príprava, medzinárodná spolupráca a európske hodnoty, zamestnanosť a inklúzia.**

3.2.1. ZDRAVIE A ŽIVOTNÉ PODMIENKY

Pandémia COVID-19 bola veľkou výzvou pre duševné zdravie, a to najmä pre mladých ľudí. Mládež okrem toho čelí množstvu výziev súvisiacich s digitálnymi nástrojmi vrátane sociálnych médií, čo vyvíja čoraz väčší tlak na duševné zdravie mnohých mladých ľudí. Zvýšená miera osamelosti a nedostatok sociálnej interakcie, stratené príležitosti, neistá budúcnosť a úzkosť spôsobovaná strachom a stratou počas pandémie COVID-19 vytvárali stres.^{34, 35, 36}

Zlepšenie duševného a fyzického zdravia a životných podmienok je najrýchlejšie rastúcou prioritou mladých ľudí v EÚ³⁷. Oznámenie Komisie o **komplexnom prístupe k duševnému zdraviu**³⁸ z júna 2023 bolo prvým významným krokom k zabezpečeniu nového medziodvetvového prístupu k duševnému zdraviu. Pri jeho príprave sa vychádzalo z osobitných príspevkov o duševnom zdraví mládeže. V oznámení o duševnom zdraví sa uvádza 20 hlavných iniciatív a finančná podpora vo výške 1,23 miliardy EUR z viacerých nástrojov financovania EÚ. Komisia:

³³ Respondenti si mohli vybrať najviac tri odpovede.

³⁴ Správa Komisie o vykonávaní stratégie EÚ pre mládež na roky 2019 – 2021 [COM(2021) 636 final].

³⁵ Podľa správy UNICEF z roku 2021 je druhou najčastejšou príčinou úmrtí mladých ľudí (15 – 19-ročných) po dopravných nehodách samovražda, pričom v EÚ sa ročná hodnota straty duševného zdravia v prípade detí a mladých ľudí odhaduje na 50 miliárd EUR.

³⁶ Podľa správy *Health at a Glance (Zdravie v skratke)* za rok 2022 každý druhý mladý Európan uviedol nenaplnené potreby v oblasti duševného zdravia, pričom depresia medzi mladými ľuďmi sa viac ako zdvojnásobila.

³⁷ Rýchly prieskum Eurobarometra 502 – Mládež a demokracia v Európskom roku mládeže, máj 2022.

³⁸ Oznámenie Komisie o komplexnom prístupe k duševnému zdraviu, COM(2023) 298 final.

- bude pomáhať členským štátom pri vykonávaní **odporúčania Rady** z novembra 2022 **týkajúceho sa iniciatívy Cesta k úspechu v škole**³⁹, v ktorom sa zdôrazňuje emocionálna pohoda života detí a mladých ľudí ako kľúčový faktor zlepšenia ich šancí na úspech vo vzdelávaní a v živote ako takom,
- vypracuje **usmernenia o dobrých podmienkach v školách**, ktoré budú vydané v roku 2024 prostredníctvom expertnej skupiny Komisie pre podporné vzdelávacie prostredie,
- v roku 2024⁴⁰ prioritne a na základe ohlásenia v stratégii EÚ v oblasti práv dieťaťa⁴¹ predstaví **odporúčanie Komisie týkajúce sa vytvorenia a posilňovania integrovaných systémov ochrany detí** v členských štátoch. Bude sa zameriavať na potreby detí a zabezpečovať lepšie využívanie existujúcich nástrojov EÚ (právnych predpisov, politických opatrení a financovania),
- bude realizovať hlavné iniciatívy v rámci nového **oznámenia Komisie o duševnom zdraví**, ktoré sa budú týkať napríklad podpory pri vytvorení siete duševného zdravia detí a mládeže v roku 2024 na účely výmeny informácií, vzájomnej podpory a osvetu prostredníctvom ambasádorov pre mládež, a vypracuje **súbor nástrojov prevencie** zameraných na riešenie vzájomného vzťahu medzi duševným a fyzickým zdravím a kľúčovými determinantmi zdravia,
- prostredníctvom opatrenia **Zdravé obrazovky, zdravá mládež** budú mladí ľudia lepšie chránení v digitálnej oblasti, online a na sociálnych médiách,
- bude podporovať členské štáty pri **monitorovaní vplyvu digitálnej transformácie na pohodu detí** prostredníctvom portálu Lepší internet pre deti,
- bude podporovať členské štáty pri zlepšovaní **pohody a duševného zdravia** mladých ľudí v rámci hlavnej iniciatívy **Nástroja technickej podpory 2024** týkajúcej sa duševného zdravia: podpora pohody a duševného zdravia⁴² a naďalej ich podporovať v rámci Prvej hlavnej iniciatívy zameranej na mládež súvisiacej s duševným zdravím a starostlivosťou o zraniteľné deti a mladých ľudí,
- **bude zaisťovať bezpečnejší a zdravší digitálny priestor pre mladých ľudí** presadzovaním aktu o digitálnych službách, v ktorom sa vyžaduje, aby online platformy prístupné maloletým zabezpečovali vysokú úroveň ich súkromia, bezpečnosti a ochrany,
- predstaví **balík prevencie** v rámci európskeho plánu na boj proti rakovine vrátane:
 - návrhu **odporúčania Rady o onkologických ochoreniach, ktorým sa dá predchádzať očkovaním**, na základe ktorého sa zvýši miera očkovania proti ľudským papilomavírusom medzi preadolescentnými a dospelými dievčatami a chlapcami, a

³⁹ Odporúčanie Rady z 28. novembra 2022 týkajúce sa iniciatívy Cesta k úspechu v škole (ktorým sa nahrádza odporúčanie Rady z 28. júna 2011 o politikách na zníženie predčasného ukončovania školskej dochádzky).

⁴⁰ V rámci pracovného programu Komisie na rok 2024.

⁴¹ Oznámenie Komisie s názvom Stratégia EÚ v oblasti práv dieťaťa [COM(2021) 142 final].

⁴² Hlavná iniciatíva TSI 2024 – duševné zdravie: podpora pohody a duševného zdravia (europa.eu).

aktualizácie **odporúčania Rady z roku 2009 o prostredí bez dymu**, ktorým sa chránia ľudia pred vystavením sekundárnemu dymu a aerosólom a prispieva k dosiahnutiu beztabakovej generácie,

- bude **podporovať mládež v najvzdialenejších regiónoch** s cieľom zlepšiť kvalitu života prispôsobenú ich regiónom, a to prostredníctvom grantovej schémy Youth4Outermostregions vo výške 1 milióna EUR⁴³.

3.2.2. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE A KLÍMA

Úspech Európskej zelenej dohody závisí od aktívnej účasti občanov. Európsky rok mládeže poskytol príležitosti na zapojenie a prispel k formovaniu zelenej transformácie. Mladí ľudia by mali byť vybavení príslušnými zručnosťami a vedomosťami, aby mohli kreatívne a inovatívne riešiť výzvy spojené so životným prostredím a zmenou klímy. Na základe tohto úsilia Komisia:

- bude podporovať komunitu **mladých ambasádorov Európskeho klimatického paktu** s cieľom lokálne propagovať opatrenia v oblasti klímy medzi mladými ľuďmi a podporiť ich miestne aktivity,
- bude podporovať prispievanie mladých ľudí k dosiahnutiu cieľov Únie týkajúcich sa odolnosti voči katastrofám ako základného nástroja na posilnenie odolnosti voči budúcim katastrofám,
- zvýši počet **dobrovoľníckych príležitostí pre mladých ľudí** s cieľom riešiť zelenú transformáciu, a to **navýšením podpory z programu Horizont Európa určenej na výzvu Európskeho zboru solidarity na rok 2024**,
- bude podporovať **siete zelených miest a regiónov** (napríklad iniciatívu dohody o zelených mestách) s cieľom zapojiť mladých stážistov a dobrovoľníkov do miestnych ekologických projektov,
- bude ďalej podporovať projekty v oblasti klímy vedené mladými ľuďmi v **projekte EUTeens4Green** v rámci Fondu na spravodlivú transformáciu,
- bude podporovať členské štáty pri vykonávaní **odporúčania Rady o vzdelávaní zameranom na zelenú transformáciu a udržateľný rozvoj**⁴⁴,
- bude propagovať nové **Laboratórium pre vzdelávanie mládeže** ako súčasť **Koalície pre vzdelávanie v záujme klímy**,
- bude robiť osvetu medzi mladými ľuďmi prostredníctvom nadchádzajúcej **kampane Komisie v oblasti klímy a demokracie** pred voľbami do Európskeho parlamentu v roku 2024,
- bude podporovať zapojenie mladých ľudí zo západného Balkánu do zelenej transformácie prostredníctvom špecializovaného **Laboratória pre mládež zo západného Balkánu**,
- rozšíri dosah opatrenia **Girls Go Circular** Európskeho inovačného a technologického inštitútu a znalostného a inovačného spoločenstva s cieľom posilniť digitálne a podnikateľské zručnosti dievčat v oblasti obehového hospodárstva,

⁴³ Opätovné spustenie výzvy – Mládež pre najvzdialenejšie regióny: 1 milión EUR na podporu mládeže v najvzdialenejších regiónoch (europa.eu).

⁴⁴ Odporúčanie Rady zo 16. júna 2022 o vzdelávaní zameranom na zelenú transformáciu a udržateľný rozvoj.

- bude zdôrazňovať, že treba podporovať generačnú výmenu v poľnohospodárstve, keďže mladí ľudia prinášajú nové nápady a energiu, inovatívne iniciatívy a sú odhodlaní podporovať udržateľné postupy a transformáciu.

3.2.3. VZDELÁVANIE A ODBORNÁ PRÍPRAVA

Téma vzdelávania a odbornej prípravy bola počas roka mládeže dôležitá aj preto, lebo sa počas neho slávilo aj 35. výročie programu Erasmus+ a po pandémie sa opätovne naštartovalo vzdelávanie v zahraničí. Potreba ďalšieho presadzovania tejto témy sa zdôraznila v **odporúčaní Rady týkajúcom sa mobility mladých dobrovoľníkov**⁴⁵, nedávnom **odporúčaní Rady s názvom Európa v pohybe**⁴⁶ a v odporúčaní Konferencie o budúcnosti Európy z roku 2022⁴⁷. Komisia:

- v roku 2024 bude pokračovať v úsilí o zavedenie **spoločného európskeho diplomu** v súlade s európskou stratégiou pre univerzity, čím prispeje k vytvoreniu silného zmyslu pre európsku spolupatričnosť medzi vysokoškolskými študentmi a akademickými pracovníkmi zapojenými do nadnárodných akademických programov. Spoločný európsky diplom by bol doplnkovým osvedčením udeľovaným na základe spoločných európskych kritérií kvalifikáciám, ktoré získali študenti po úspešnom ukončení spoločných programov,
- bude podporovať silnejšiu úlohu mladých ľudí v **centre digitálneho vzdelávania**, pri preskúmaní **akčného plánu digitálneho vzdelávania** v roku 2024 a v ďalších iniciatívach spojených so zabezpečovaním vysokej kvality, inkluzívnosti a prístupnosti digitálneho vzdelávania v Európe pre všetkých, a to aj na vidieku a odľahlých územiach,
- skonsoliduje opatrenie **Jean Monnet pre školy** v rámci programu Erasmus+ s cieľom ďalej podporovať vzdelávanie o integrácii a hodnotách EÚ už od útleho veku,
- bude podnecovať členské štáty, aby zvýšili počet príležitostí na vzdelávanie, odbornú prípravu, šport, dobrovoľníctvo a zamestnanosť **pre mladých ľudí z vidieckych a odľahlých oblastí** podľa akčného plánu EÚ pre vidiek⁴⁸,
- bude v roku 2024 pokračovať v iniciatíve **EU TalentOn** pre talentovaných mladých výskumníkov a v iniciatíve **súťaž Európskej únie pre mladých vedcov** v rámci podujatia Katovice – európske mesto vedy 2024,
- bude riešiť **nedostatočné zastúpenie dievčat a žien na vzdelávaní a odbornej príprave v oblastiach STEM** (veda, technológia, inžinierstvo a matematika), a to aj prostredníctvom prístupu STEAM⁴⁹, v súlade s akčným plánom digitálneho vzdelávania a európskou stratégiou pre univerzity,
- bude podporovať členské štáty pri koncipovaní a realizácii reforiem zameraných na rozvoj zručností mladých ľudí v rámci hlavnej iniciatívy **Nástroja technickej podpory 2024** týkajúcej sa zručností: podpora systémov rozvoja zručností lepšie prispôbených trhu

⁴⁵ Odporúčanie Rady z 5. apríla 2022 týkajúce sa mobility mladých dobrovoľníkov v rámci Európskej únie.

⁴⁶ Európa v pohybe – návrh týkajúci sa budúcnosti vzdelávacej mobility |Európsky vzdelávací priestor (europa.eu).

⁴⁷ Konferencia o budúcnosti Európy (europa.eu).

⁴⁸ Oznámenie Komisie – Dlhodobá vízia pre vidiecke oblasti EÚ – smerom k zabezpečeniu silnejších, prepojených, odolných a prosperujúcich vidieckych oblastí do roku 2040 [COM(2021) 345 final].

⁴⁹ Prístup STEAM znamená začlenenie umenia, sociálnych a humanitných vied do vzdelávania v oblastiach STEM, čiže transdisciplinárny, inkluzívny a na budúcnosť zameraný prístup k vzdelávaniu, aby boli štúdium oblastí STEM a kariéra v týchto oblastiach príťažlivejšie pre rozmanitejšiu skupinu študentov.

práce⁵⁰. Podporou sa bude riešiť pretrvávajúci nesúlad medzi ponúkanými a požadovanými zručnosťami, nedostatok pracovnej sily a zvyšovanie úrovne zručností pracovnej sily na účely zelenej a digitálnej transformácie, ako aj úprava vzdelávacích systémov,

- bude podporovať účasť **univerzít západného Balkánu** v rámci iniciatívy „Európske univerzity“,
- bude podporovať zavádzanie spoločného rámca **finančných kompetencií EÚ/OECD pre deti a mládež** v EÚ⁵¹ medzi členskými štátmi a zainteresovanými stranami.

3.2.4. MEDZINÁRODNÁ SPOLUPRÁCA A EURÓPSKE HODNOTY

Ako kľúčový výsledok globálneho rozmeru Európskeho roka mládeže Únia predstavila svoj vôbec prvý akčný plán pre mládež v rámci vonkajšej činnosti EÚ⁵², ktorý bol navrhnutý spolu s mládežníckymi organizáciami a mladými ľuďmi. Cieľom akčného plánu je prostredníctvom konkrétnych iniciatív zapájať, posilňovať a spájať mladých ľudí z EÚ a partnerských krajín zo všetkých regiónov, a tým im umožniť vyjadriť svoj uhol pohľadu a partnersky sa zúčastňovať na vonkajšej činnosti Únie. Komisia:

- bude zintenzívňovať spoluprácu EÚ s mladými ľuďmi na celom svete, a to prostredníctvom vykonávania a posilňovania iniciatív, ako **mládežnícky poradný zbor EÚ** pre medzinárodné partnerstvá a intenzívnejšie zriaďovanie mládežníckych poradných štruktúr pri delegáciách EÚ,
- bude podporovať prispievanie mladých ľudí k dosiahnutiu cieľov udržateľného rozvoja prostredníctvom základných nástrojov, zdrojov a zručností, a to aj prostredníctvom iniciatív, ako je Fond na posilnenie postavenia mládeže⁵³ a Africko-európska akadémia mládeže,
- prostredníctvom **platformy na dialóg s mládežou v rámci vonkajšej činnosti EÚ**⁵⁴ zriadi platformu na pravidelný dialóg a konzultácie s mládežníckymi organizáciami na celom svete a zabezpečí začlenenie mládeže do rôznych konzultačných procesov aj ako súčasť zavádzania stratégie Global Gateway⁵⁵,
- bude poskytovať priestorové a podporné kapacity na aktívnu účasť mládeže na procese budovania mieru, reforme sektora bezpečnosti a mediácii s cieľom zabezpečiť zohľadnenie osobitných potrieb a priorít mladých ľudí a uznanie a podporu ich úlohy pri obnove v súlade so záväzkom EÚ voči programu OSN pre mier a bezpečnosť,
- v rámci výzvy v roku 2024 otvorí **opatrenia budovania kapacít programu Erasmus+ v oblasti mládeže a športu** (prostredníctvom finančných prostriedkov z nástroja NDICI –

⁵⁰ Hlavná iniciatíva TSI 2024 – zručnosti: podpora systémov rozvoja zručností lepšie prispôsobených trhu práce (europa.eu).

⁵¹ Európska únia/OECD, Rámec finančných kompetencií pre deti a mládež v Európskej únii.

⁵² Spoločné oznámenie Európskemu parlamentu a Rade o akčnom pláne pre mládež (YAP) v rámci vonkajšej činnosti EÚ na roky 2022 – 2027: Podpora zmysluplnej účasti a posilnenie postavenia mládeže vo vonkajšej činnosti EÚ v záujme udržateľného rozvoja, rovnosti a mieru, JOIN(2022) 53 final.

⁵³ Fond na posilnenie postavenia mládeže bol zavedený 4. októbra 2022 a bude sa vykonávať s partnerstvom s najväčšími svetovými mládežníckymi organizáciami prostredníctvom hnutia Global Youth Mobilization.

⁵⁴ Výzva na vyjadrenie záujmu stať sa členom platformy na dialóg s mládežou v rámci vonkajšej činnosti EÚ bola spustená 6. októbra 2023.

⁵⁵ Platforma Global Gateway pre dialóg s občianskou spoločnosťou a miestnymi orgánmi bola spustená 24. októbra 2023 a zahŕňa mládežnícke organizácie.

Globálna Európa) účasti mládežníckych a športových organizácií z Ukrajiny a iných krajín regiónu Východného partnerstva, aby mohli budovať svoje kapacity. Tieto opatrenia sú už otvorené pre všetkých partnerov zo západného Balkánu. Preskúma potenciál programu Erasmus+ v iných regiónoch, najmä v oblastiach virtuálnych výmen a budovania mládežníckych kapacít,

- bude ďalej podporovať nedávno vytvorenú **sieť spolkov študentov európskych záležitostí na univerzitách v Spojenom kráľovstve**. Ako súčasť akčného plánu pre mládež v rámci vonkajšej činnosti EÚ začne pri delegácii EÚ v Spojenom kráľovstve začať svoju činnosť mládežnícka poradná štruktúra,
- s ohľadom na samit OSN o budúcnosti bude pokračovať v spolupráci s ESVČ a členskými štátmi na ambicióznom pakte pre budúcnosť orientovanom na konkrétne opatrenia, a to aj v súvislosti s jeho kapitolou osobitne zameranou na mládež a budúce generácie, a bude zabezpečovať následné opatrenia.

3.2.5. ZAMESTNANOSŤ A INKLÚZIA

EÚ pomáha členským štátom znižovať nezamestnanosť a nečinnosť mladých ľudí, a to aj tým, že sa zameriava na mládež v zraniteľných situáciách, napríklad na mladých ľudí so zdravotným postihnutím, a nepriamo investovaním do hospodárskeho rozvoja všetkých regiónov EÚ. Riešenie sociálnych, hospodárskych a územných rozdielov je pre mladých ľudí dôležité, pretože sa tým zlepšuje rovnaký prístup k zamestnanosti, vzdelaniu, službám sociálnej inklúzie a príležitostiam. Cieľom je pomôcť mladým ľuďom v prístupe k príležitostiam bez ohľadu na ich sociálno-ekonomické zázemie alebo miesto pobytu a stimulovať digitálnu a zelenú transformáciu a inkluzívny rast. Posilnená záruka pre mladých ľudí bude naďalej mimoriadne dôležitým nástrojom na pomoc mladým ľuďom pri vstupe na pracovný trh. Mechanizmom na podporu obnovy a odolnosti v rámci nástroja NextGenerationEU sa podporujú investície a reformy v členských štátoch so zameraním na zelenú a digitálnu transformáciu a iné politiky pre deti a mladých ľudí, ako sú vzdelávanie a zručnosti.

Stáže predstavujú pre mladých ľudí dôležitý prvý krok pri vstupe na pracovný trh. Vzhľadom na osobitné prednosti stáží mladí ľudia požadujú lepšie podmienky odbornej prípravy v EÚ a ako odkaz Európskeho roka mládeže požadujú zákaz neplatených stáží⁵⁶. V uznesení zo 14. júna 2023 s odporúčaniami pre Komisiu o kvalitných stážach vyzval Európsky parlament Komisiu, aby zabezpečila minimálne normy kvality stáží vrátane ich odmeňovania⁵⁷. Komisia preto:

- v roku 2024 **aktualizuje svoj rámec kvality pre stáže** s cieľom riešiť otázky ako spravodlivé odmeňovanie a prístup k sociálnej ochrane. Konkrétne má Komisia v úmysle v nadväznosti na uznesenie Parlamentu navrhnuť legislatívny akt pri plnom dodržaní zásad proporcionality, subsidiarity a lepšej právnej regulácie,
- bude ďalej realizovať **iniciatívu ALMA** (vytýčiť si cieľ, naučiť sa, zvládnuť, dosiahnuť), aby pomohla znevýhodneným mladým ľuďom vo veku 18 – 29 rokov začleniť sa do

⁵⁶ [Koniec neplateným stážam! | Európske fórum mládeže](#).

⁵⁷ V uznesení sa Komisia vyzýva na predloženie návrhu smernice na otvorenom trhu práce, stážach v kontexte aktívnych politík trhu práce a stážach, ktoré sú povinnou súčasťou odbornej prípravy.

spoločnosti a na pracovný trh v iných krajinách. Po výzve na predkladanie návrhov projektov zverejnenej na úrovni EÚ v rámci iniciatívy ALMA sa očakáva účasť viac ako 800 mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, na 29 projektoch v celej EÚ⁵⁸,

- bude **spolupracovať so skupinami, ktoré majú vysoký nevyužitý podnikateľský potenciál**, kam patria napríklad mladí ľudia, a to prostredníctvom osvetových kampaní, kampaní zameraných na mentoring a odborné poradenstvo⁵⁹,
- bude naďalej podporovať členské štáty a regióny EÚ pri **vykonávaní programov v rámci politiky súdržnosti na roky 2021 – 2027**⁶⁰, a to aj z prostriedkov Európskeho fondu regionálneho rozvoja, v oblastiach zamestnanosti, vzdelávania a odbornej prípravy, sociálnej inklúzie, sociálnej a zdravotnej starostlivosti, udržateľného cestovného ruchu a kultúry, ktoré budú prospešné pre mladých ľudí ako určené cieľové skupiny pri plnení ich identifikovaných potrieb na cieľových územiach,
- bude prostredníctvom **Mechanizmu podpory talentov** podporovať regióny EÚ ovplyvnené demografickými zmenami, a to aj z dôvodu odchodu mladej populácie,. Z tohto mechanizmu sa podporujú regióny EÚ, aby dokázali poskytovať odbornú prípravu, udržať si a prilákať ľudí, zručnosti a kompetencie na riešenie vplyvu demografického prechodu,
- bude naďalej podporovať **vlády západného Balkánu pri vykonávaní záruky pre mladých ľudí** odrážajúcej model EÚ a propagovať podobné prístupy v susedných krajinách s cieľom riešiť ťažkosti, ktorým čelia mladí ľudia, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy,
- bude naďalej podporovať členské štáty EÚ pri vykonávaní **Európskej záruky pre deti** s cieľom predchádzať diskriminácii a sociálnemu vylúčeniu a bojovať proti nim,
- ako jednu z iniciatív stratégie v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím⁶¹ Komisia spolu so zainteresovanými stranami vypracuje balík opatrení v oblasti zamestnanosti osôb so zdravotným postihnutím, súbor usmernení a postupov zameraných na uľahčenie zamestnávania osôb so zdravotným postihnutím. Usmernenie sa okrem iného zameriava na profesijné poradenstvo a postupy prijímania do zamestnania, ktoré sú relevantné pre mladých ľudí so zdravotným postihnutím,
- bude podporovať rozvoj prosperujúcich, silnejších, prepojených a odolných vidieckych oblastí, čím sa podporí zamestnanosť mladých ľudí v súlade s dlhodobou víziou pre vidiecke oblasti.

⁵⁸ 15 členských štátov sa dosiaľ zaviazalo začleniť iniciatívu ALMA do svojich vnútroštátnych alebo regionálnych programov ESF+ (2021 – 2027).

⁵⁹ Opatrenie č. 17 Balíka pomoci pre malé a stredné podniky.

⁶⁰ Politika súdržnosti – hlavná investičná politika EÚ.

⁶¹ Oznámenie Komisie: Únia rovnosti: Stratégia v oblasti práv osôb so zdravotným postihnutím na roky 2021 – 2030 [COM(2021) 101 final].

4. DODRŽIAVANIE NÁŠHO ZÁVÄZKU VOČI MLADÝM ĽUĐOM V EURÓPE

Inštitúcie EÚ a členské štáty posilnili počas Európskeho roka mládeže svoj existujúci záväzok voči mladým ľuďom v súlade s cieľmi stratégie EÚ pre mládež na roky 2019 – 2027, ktoré sa týkajú podpory účasti mládeže a začlenenia uhla pohľadu mladých ľudí do tvorby politik. Je mimoriadne dôležité tento záväzok dodržiavať a stavať na ňom. Podpora detí a mladých ľudí je mimoriadne dôležitá na zabezpečenie toho, aby bola ďalšia generácia Európanov schopná riešiť výzvy nášho rýchlo sa meniaceho sveta a sebavedomo čeliť budúcnosti.

Európska komisia bude naďalej podporovať mladých ľudí konkrétnymi následnými opatreniami, ktoré sa uvádzajú v tomto oznámení. Pri tomto prístupe je najdôležitejší duch spolupráce zosobnený v samotnom roku mládeže. Upevnil spoločnú predstavu, že projekty zacielené na mládež sú efektívnejšie a účinnejšie, keď sa vytvárajú a realizujú v spolupráci s mladými ľuďmi a mládežníckymi zainteresovanými stranami. Keď sú inštitúcie EÚ, ako aj vnútroštátne, regionálne a miestne orgány otvorené a naklonené spolupráci a neustálemu dialógu, dosahujú sa lepšie výsledky.

Tento dialóg a spolupráca budú obzvlášť dôležité pri úsilí o zapojenie mladých ľudí do volieb do Európskeho parlamentu v roku 2024. Účasť mládeže sa však voľbami nezačína ani nekončí. Zintenzívňuje sa po malých krokoch, či už ide o dobrovoľníctvo v komunitnom divadelnom projekte alebo účasť na celoštátnej kampani na vyčistenie pláže. K ďalším formám účasti mládeže patria kandidatúry do študentských rád, predkladanie petícií alebo účasť na konzultácii v rámci Európskeho dialógu s mládežou, vstup do medzinárodnej mládežníckej mimovládnej organizácie, návšteva Európskeho podujatia pre mládež alebo zapojenie sa do Európskeho týždňa mládeže, prípadne účasť na projekte v rámci programov EÚ pre mládež. To všetko predstavuje aktívnu účasť mládeže.

Príležitosti poskytnuté mladým ľuďom ich formujú ako občanov a vplývajú na ich životné rozhodnutia a cestu, ktorú si v živote zvolia. To môže napokon určovať smerovanie celej Európy. Preto dá Európska únia mladým ľuďom väčší priestor pri formulovaní a vypracúvaní politik EÚ.

Rok 2022 patril mládeži a mala by jej patriť aj budúcnosť.